

Ziehier het geraamte van Kelsen's dynamische theorie der rechts-categorieën.

Achter of liever in dit probleem van de zuivere rechtsvormen duikt nu het probleem van den rechtsinhoud op. Cohen, Natorp en Cassirer pretendeeren door de „Logik der reinen Erkenntnis” den inhoud van den Gegenstand „natuur” zelve in een oneindig denkproces te bepalen, en daarmede logisch te scheppen. Zoo werden het oneindig kleine, het getal, de ruimte, de mechanische beweging, tenslotte zelfs het specifieke natuurwetenschappelijk energiebegrip (als logische constante in de functioneele causaliteit) gewonnen. Op analoge wijze heeft Kelsen zich aan de logische schepping van den rechtsinhoud gewaagd, wel te verstaan niet in dien zin, dat hij wetgever, administratie, rechter of gewoonte de schepping van het empirisch recht uit handen zou willen nemen, maar alleen in dien zin, dat hij de methode wil aangeven, volgens welke de rechtswetenschap alle empirisch recht in den leemteloozen functioneelen samenhang van een logisch systeem kan scheppen en daarmede eerst tot recht als *systeem van kennis* maakt.

Op dit punt heeft Kelsen in hoofdzaak de theorie van zijn leerling **Adolf Merkl**¹⁶⁾ inzake de „Stufenbau des Rechtes” overgenomen, een theorie, die oogenschijnlijk de tendenz had aan de moderne „Freirechtsbewegung” den wind uit de zeilen te nemen. De rechtswetenschap moet evenals de natuurwetenschap aanvangen met een logische hypothese, ze moet een z.g. *oorsprongsnorm* aannemen, die als grondwet in logischen zin aan het geheele rechtssysteem ten grondslag moet worden gelegd. In deze oorsprongsnorm openbaart zich de souvereiniteit des rechts, die met de positiviteit identiek is, inzooverre daarin de absolute zelfstandigheid, de niet verdere afleidbaarheid van de rechtsorde is uitgedrukt.

In dit logisch scheppingsproces treedt een nieuwe rechtscategorie op, de formeele categorie van het *rechtsorgaan*. Het staatsorgaan is eigenlijk als formeele categorie niets anders dan het functiebegrip van de rechtspersoon in betrekking tot de correlatieve schepping of toepassing van den staatswil. Het is het begrip van de rechtspersoon als personificatie van Tatbestände in de empirische rechtsdynamiek¹⁷⁾.

In den modernen staat moet als eerste concretiseering van de oorsprongsnorm de grondwet gelden. De grondwet concretiseert zich in de wetgeving, de wetgeving in verordeningen en administratieve maatregelen, maar evenzeer in de private rechtsschepping als *lex contractus*, partijenrecht. Tenslotte voegt zich het proces van dagvaarding tot vonniswijzing in den „Stufenbau des Rechtes” in. De laatste concretiseering van het recht is de executie. Zoo wordt het geheele rechtssysteem geschapen in een continu proces, welks grondlegging, de oorsprongsnorm, nog geen „bedingenden Tatbestand” inhoudt en welks laatste phase, de executie zelf, geen norm meer is¹⁸⁾. Het rechtssysteem ontvangt zoo een logische geslotenheid, het kan in logischen zin geen leemten bevatten. De bezwaren